

FEM FILIGRANES

Un projecte de costura comunitària a Barcelona

**Plans,
programes
i projectes**

Març 2024

Departament de
Coordinació Territorial
d'Acció Comunitària i
Associacionisme,
Àrea de Drets Socials,
Salut, Cooperació i
Comunitat
Ajuntament de
Barcelona

**Ajuntament
de Barcelona**

Índex

---

1. Marc teòric	4
2. Justificació del projecte	6
3. Antecedents i experiències precursors	8
4. Objectius	11
5. Metodologia	12
6. Pla de treball	15

---

1 Marc teòric

Aquest marc teòric i metodològic té la finalitat d'acompanyar i contextualitzar el projecte. Per elaborar-lo, ens hem servit dels diversos documents creats en els darrers anys per definir l'acció comunitària a la ciutat de Barcelona¹.

La raó per fer acció comunitària des de la política pública la trobem en el fet que la desigualtat, l'exclusió i l'aïllament social són situacions i dinàmiques que condicionen la vida de moltes persones i famílies a la nostra ciutat, tot i les polítiques públiques adreçades a pal·liar-les, i per això cal seguir activant respostes.

Els problemes que causen aquestes situacions són estructurals, socials i complexos, i per això requereixen un tipus de respostes que puguin incidir en diferents nivells. I és des de l'acció comunitària que es poden articular les intervencions que hi poden fer front.

La capacitat per incidir en aquests factors, tal com assenyala el Pla municipal d'acció comunitària, depèn tant del govern com de la societat. Tots dos s'han d'enfrontar a problemes complexos que exigeixen abordatges compartits, per això l'acció comunitària també ha de treballar per a la construcció d'aquesta relació amb la mirada posada en la possibilitat d'originar escenaris de negociació, consens i coproducció de respostes compartides.

La primera aproximació pot ser: “un projecte col·lectiu, construït col·lectivament”, ja que és propi de l'acció comunitària, i no d'altres metodologies o intervencions, el fet de la cosa comuna en l'essència de la resposta. L'acció comunitària articula allò que soles no podem fer.

Un altre element clau és la idea de procés, donat que la metodologia de l'acció comunitària és essencialment una estratègia relacional: una manera de fer per relacionar-se i promoure un tipus de relacions, amb els altres i entre els altres. La fita és crear un entramat de relacions de cooperació entre els agents d'un territori per incidir sobre la seva realitat.

En aquest procés es reconeix l'existència de “problemes socials” que només poden tenir respostes col·lectives, que no es poden treballar individualment o cas per cas, i es fa un esforç per articular subjectes col·lectius que esdevinguin proactius en la construcció i la cerca de solucions o respostes a les seves necessitats.

1. Ajuntament de Barcelona (2017). Marc d'intervenció comunitària als centres de Serveis Socials de Barcelona. Ajuntament de Barcelona, 2016. Institut Municipal de Serveis Socials.

Ajuntament de Barcelona (2018). Pla municipal d'acció comunitària 2018-2022. Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència.

Ajuntament de Barcelona (2015). Guia operativa d'avaluació de l'acció comunitària. Edició: Ajuntament de Barcelona. Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports.

AJUNTAMENT DE BARCELONA (2009). Guia operativa d'acció comunitària. Acció social i ciutadania. Ajuntament de Barcelona.

Els projectes d'acció comunitària han de tenir una triple intencionalitat transformadora:

- L'enfortiment de la comunitat. Enfortint la ciutadania organitzada i sobretot la no organitzada, ja que els problemes que ens afecten són col·lectius i s'ha d'anar contra la ideologia de la individualització que culpabilitza les persones que més pateixen la desigualtat i la precarització de la seva vida i, a més, les responsabilitza d'haver de buscar respostes individualment.
- La millora de les condicions de vida (donant resposta a necessitats) com a element motivador i finalista. Aquest fet pot implicar canvis estructurals, transformacions que creen nous recursos o serveis, o reorganitzar els actuals, i no per això s'ha de deixar d'enfortir la societat.
- La inclusió social com a intenció d'incorporar la diversitat de membres d'una comunitat i les seves diferències, capacitats i necessitats, evitant deixar fora les persones en situacions més vulnerables.

Els projectes comunitaris hauran d'incloure, en diferents graus, aquests elements:

- La participació social dels veïns i les veïnes com a actiu de la comunitat en totes les fases del projecte o procés.
- La definició d'objectius d'autoorganització/empoderament col·lectiu de la població afectada.
- Els mecanismes i les metodologies per a la igualtat d'oportunitats de les persones en situació més vulnerable en el procés de participació.
- Les relacions de cooperació entre actors del territori envers abordatges col·lectius.
- L'articulació i la incidència en la comunitat.

I si, concretament, parlem en clau d'economies comunitàries, ens referirem a les pràctiques econòmiques que provenen de les pràctiques d'intercanvi, pràctiques econòmiques feministes, pràctiques comunitàries, autogestionades o col·lectius d'ajuda mútua, bàsicament.

Seguint els marcs conceptuals municipals de l'acció comunitària, quan associem la idea de comunitat a la de barri, estem pensant en:

- Un conjunt d'agents que comparteixen un espai territorial de referència, perquè hi resideixen o hi desenvolupen la seva activitat social o professional: professionals de serveis públics i les institucions, veïns i veïnes, organitzats o no en entitats, i agents que poden desenvolupar la seva activitat econòmica en el territori.
- Amb unes relacions d'interdependència de diferent grau entre aquests, pel fet de compartir aquest espai físic, cosa que no implica que hi hagi consens, vincle o valors compartits.

---

2 Justificació del projecte

El Servei d'Acció Comunitària (d'ara endavant, SAC) estableix com un dels seus objectius prioritaris ser facilitador i promotor dels projectes comunitaris sorgits a la ciutat de Barcelona. Aquest objectiu no és nou i pren més rellevància a partir de la implementació del Projecte de casals comunitaris dins del Pla de xoc de l'Ajuntament de Barcelona per donar resposta a les necessitats sorgides de la pandèmia de la covid-19.

El SAC evoluciona cap a una reestructuració del seu equip i de les seves funcions, per treballar conjuntament i més al costat de les organitzacions dels districtes, en el que coneixem com a model de territorialització, emprès el març del 2021.

Aquest model de territorialització, creat amb els districtes, permet la presència estable de l'equip del SAC per tal de facilitar la construcció de projectes comunitaris nous, i alhora donar continuïtat, promoure i reforçar els espais relacionals comunitaris i les accions que ja hi ha.

Durant aquests dos darrers anys de treball estable i presencial als barris, es posa de manifest la importància de la intervenció de l'equip del SAC des de la proximitat i la transversalitat amb la resta d'actors que incideixen en el territori.

En la nova organització es coneixen d'una manera més àgil i acurada els grups, col·lectius i espais de trobada, i també els seus interessos i necessitats des d'una escolta més activa i estreta.

És clau la configuració de tota la xarxa d'equipaments de proximitat municipals, i, en especial, la dels casals de barri, posant èmfasi en la intenció acollidora, proactiva i impulsora d'aquests grups i espais comunitaris. El model de casals comunitaris promogut pel SAC clarament reforça aquesta intenció.

La convocatòria de subvencions pròpies del SAC, els plans i processos comunitaris, les subvencions pluriennals i les ordinàries ens permeten conèixer de primera mà el desenvolupament dels projectes de les entitats i el seu impacte en l'enfortiment d'aquestes iniciatives comunitàries.

Els programes estratègics del SAC, com el Comunitariament, conjuntament amb l'IMSS; els espais comunitaris de referència (ECOR), o les edicions celebrades de les Energies Comunitàries també conflueixen en aquest augment del coneixement de tot el que passa al territori i ens acosten a les seves necessitats.

Si aquests eixos articulen l'estratègia de desplegament del SAC a la ciutat, alhora ens connecten al gran nombre de grups i espais de trobada als barris que sorgeixen al voltant de la costura com a interès principal.

En els programes i projectes desenvolupats als barris, sobretot els establerts des dels equipaments, els agents comunitaris treballen des de la costura processos d'enfortiment i cohesió entre les veïnes, organitzades i reconegudes des de la seva implicació activa.

Aquests projectes i accions incideixen positivament en certs moments del cicle vital, com ara l'arribada a un barri com a persona nouvinguda, en processos migratoris, en situacions d'empitjorament de la salut o situacions de pèrdua o de dol, per exemple, o en altres situacions vulnerables, que poden ser causa d'aïllament o de solitud no desitjada.

És la voluntat del SAC donar suport a aquesta mena d'iniciatives comunitàries i veïnals; algunes ja existeixen des de fa uns quants anys, i d'altres han anat sorgint durant i després de la pandèmia.

Aquest suport es tradueix en la voluntat de dedicar recursos, econòmics i tècnics, per poder desenvolupar el projecte que s'explica a continuació.

3 Antecedents i experiències precursors

Des de la nostra organització del SAC ja s'havia treballat enfocant i donant visibilitat als espais i grups de costura de la ciutat, i la primera prospecció s'havia començat el 2018.

En el marc del projecte de les Energies Comunitàries del Servei d'Acció Comunitària, es van organitzar dues trobades dels diferents espais de costura a Barcelona:

A la Verneda, el juny del 2018. S'obre un espai d'intercanvi de projectes de dones per afavorir el coneixement mutu, l'intercanvi d'experiències i aprenentatges i la creació d'una xarxa de suport entre aquests. Es va destinar un espai de mostra i venda dels treballs fets pels grups.

En aquesta primera trobada, hi van participar 14 grups de costura, amb la participació activa d'unes 100 dones que formaven part d'aquests grups.

A la Trinitat Vella, el març del 2019, es torna a obrir l'espai d'intercanvi d'experiències, de manera que s'amplia el nombre de dones que s'hi uneixen i es reforcen els vincles de la xarxa que es crea. En aquesta trobada vam començar a explorar les necessitats comparti-

des dels grups i què pot aportar treballar en xarxa. També es va organitzar una desfilada de moda amb els dissenys que havien confeccionat els grups, a la plaça de la Trinitat.

En aquesta segona trobada, hi van participar 14 grups de costura i 115 dones aproximadament.

El mes de desembre del 2019 es va organitzar una altra desfilada en el marc de la Fira d'economia social i solidària, en què van participar 9 grups de costura.

En el procés de les intervencions comunitàries dutes a terme a diferents barris de la ciutat, el personal tècnic del SAC de l'Ajuntament de Barcelona, referent dels diferents territoris de la ciutat, hem contactat amb els grups i també amb dones que cusen i que no estaven organitzades, però que tenien ganes de fer vincles amb altres dones. D'aquestes trobades es fa palès que la costura és una eina amb un potencial alt de cohesió, d'enfortiment i de transformació.

En aquest coneixement dels grups als barris, detectem grups de dones amb interessos diversos:

- Dones en situacions amb diferents vulnerabilitats, que troben en el grup un espai de cures segur i on se senten acollides i reconegudes
- Dones que estan interessades a aprendre a cosir de manera col·lectiva, que cerquen una formació a mida i que no busquen professionalitzar-se, inicialment

- Dones amb coneixements de costura, o que s'hi havien dedicat professionalment, i que busquen espais de trobada on poder rebre suport per poder recuperar l'ofici, juntament amb altres dones, i guanyar-se la vida en condicions dignes

El 2019, fruit del treball d'acompanyament d'aquests grups i de la consolidació dels vincles entre les dones, però sobretot per les ganes de continuar treballant plegades i en pensar en un projecte col·lectiu, es constitueix la Xarxa de Dones Cosidores.

Des del SAC optem per reforçar les accions i els projectes sorgits de l'organització de les dones als barris a partir de la costura.

Se'ls dona suport a través d'accions diferents:

- El 2019 es fa un viatge al Marroc amb components dels grups que formen la Xarxa de Dones Cosidores.
- El 2022 s'organitza un viatge a Madrid, amb components dels grups de la Xarxa de Dones Cosidores i personal tècnic referent dels equipaments on es reuneixen aquests grups, a més de professionals dels serveis socials i del SAC que ja treballen en projectes comunitaris relacionats amb la costura comunitària.

En aquests viatges s'han promogut coneixements i aprenentatges dels diferents projectes comunitaris de costura i hem visitat equipaments públics amb projectes amb un impacte comunitari alt i que són un centre de referència veïnal.

En concret, s'han extret aprenentatges sobre metodologies molt evolucionades, per dignificar l'ocupació de les dones i treballar processos d'empoderament individual i col·lectiu, amb acompanyaments tècnics als ritmes i a les necessitats de cada dona. També s'han conegut noves vies d'oportunitat de negoci, com ara centres de cotreball tèxtil.

Aquests aprenentatges han reactivat propostes de continuïtat per enfortir els projectes de costura a Barcelona, reforçar les connexions per a col·laboracions futures, crear espais de construcció col·lectiva i repensar accions innovadores al voltant de l'emprenedoria col·lectiva, alhora que s'han conegut models de producció respectuosos amb els drets de les persones i amb la sostenibilitat mediambiental.

En el coneixement i la recerca d'aquests projectes fora de la nostra ciutat, es confirma l'eficàcia dels recursos destinats a les accions implantades als barris i la potencialitat que té la costura com a eina transformadora i catalitzadora de suport entre les dones.

- Dotació de material a alguns grups de costura vinculats a equipaments, per tal de reforçar la cohesió i donar resposta a necessitats concretes.
- Col·laboració i suport en la implementació de dues accions formatives del Pla de barris en casals de barri i centres cívics: una dinamitzadora d'espais de costura i una altra de patronatge.
- Facilitació i promoció de vincles i treball en xarxa dels diferents grups de costura, per part del personal tècnic de diferents equipaments, del SAC i de centres de serveis socials.

---

4 Objectius

Aquest projecte té l'**objectiu general** d'impulsar i donar suport als grups de costura de la ciutat, ajudar a generar noves oportunitats socials i laborals de les dones, i a construir i enxarxar espais on es treballa des de l'empoderament, per incidir especialment en les situacions i trajectòries més vulnerables.

Parlem de suport en sentit ampli, i en concret, parlem d'espais de sororitat entre les dones, de visibilització de diversitats, d'espais interculturals, de presa de decisions col·lectives, on les dones tenen la seva veu i on la mirada de gènere preval i respecta els ritmes i processos de cada grup.

Els **objectius específics** que es volen assolir són:

- Conèixer amb detall els grups de costura que funcionen actualment als barris, ja que hi ha molta diversitat en la seva composició, origen i evolució en el temps.
- Donar suport als grups de costura més enllà de l'acollida, aprofitant la xarxa d'equipaments de proximitat i generant processos comunicatius i de relació bidireccional. Caldrà ajudar a identificar necessitats compartides dins i fora de l'equipament en l'entorn més immediat, amb el veïnat, i construir plegades un catàleg d'oportunitats i respostes col·lectives a partir de la costura.
- Per tal de tenir més elements de diagnòstic, continuar fent un mapatge per actualitzar les dades i recollir més necessitats, així com establir connexions entre els grups de costura a la ciutat de Barcelona.
- Connectar els grups i els espais de costura amb els actors comunitaris del territori que puguin enfortir la seva activitat i desenvolupar els objectius marcats: entitats, equipaments, serveis i ciutadania organitzada i no organitzada des de la intencionalitat comunitària.
- Reforçar la visió estratègica que presenta els grups i els espais de costura com un actiu comunitari a la ciutat, i establir relacions col·laboratives amb projectes i programes dels serveis de la política social comunitària: serveis socials, salut i educació.
- Donar continuïtat a la convocatòria d'espais i esdeveniments de trobada construïts amb tots els grups de dones cosidores de la ciutat, per tal de continuar generant suport i intercanvi d'experiències i coneixements col·lectius.
- Obrir canals de diàleg constructiu i propulsor de propostes concretes amb les àrees municipals per ajudar a vincular les seves accions al territori i compartir recursos.

---

5 Metodologia

5.1. COM HO FAREM

La metodologia comunitària és una estratègia relacional; no totes les maneres de fer condueixen a un mateix tipus de relacions amb els altres. Haurem d'explorar quines són les maneres de fer que ens aporten escenaris de facilitació, cooperació, coproducció i enfortiment, i fugir de relacions de subordinació, dependència o clientelisme.

La qüestió clau per definir una metodologia comunitària és doble: quin tipus de relacions volem promoure i quina ha de ser la manera de relacionar-nos des del SAC amb la ciutadania.

Per fomentar relacions que enforteixen la comunitat haurem d'incorporar diversos elements, com ara:

- Promoure estils de lideratge facilitador
- Reconèixer a l'altre la seva capacitat d'aportar, no ser subjectes passius. La metodologia comunitària ha de permetre donar, oferir i ser protagonista
- Situar les persones al centre de l'acció comunitària, per això cal respectar ritmes, capacitats, motivacions i la decisió de limitar el nivell d'implicació de cadascú
- Relacionar-nos per originar projectes compartits, incorporant-hi els aspectes emocionals
- Tenir un paper facilitador per construir autonomia i confiança, no ser un obstacle dels processos i les pràctiques que volem promoure
- Sumar amb els altres, pactar objectius, anar en la mateixa direcció, considerant la mediació com un element fonamental
- Suscitar rutines noves, fomentar canvis en el que fem quan volem construir noves propostes
- Dotar-nos d'un llenguatge comú entre personal tècnic, professionals i ciutadania, que ha de ser fruit de les mateixes pràctiques i l'hem de construir conjuntament

Des del SAC pensem en diferents eixos que es poden enfortir per reforçar les accions i els grups de costura a Barcelona, sota l'empareda de projectes de costura comunitària:

- Suport amb material i estructura per obtenir recursos i ajudar els grups perquè puguin funcionar de manera sostenible
- Suport tècnic en l'acompanyament d'aquests grups. Cal ajustar molt la resposta a les necessitats del grup, ja que aquest perfil s'ha d'adaptar enormement al ritme i a les expectatives dels grups. Aquest acompanyament pot ser amb un rol dinamitzador o de perfil més professionalitzat en el sector tèxtil
- Formacions a mida, des del nivell més inicial, amb nocions bàsiques de costura, fins als nivells que capacitin en el terreny professional per endegar processos d'autoocupació
- Foment de les interconnexions amb altres projectes i experiències inspiradores a la ciutat i a altres territoris
- Detecció, suport i acompanyament en processos individuals a les dones que vulguin professionalitzar-se en el sector de la costura, possibilitant itineraris formatius, amb pràctiques laborals en organitzacions i en el sector ocupacional del tèxtil

5.2. AMB QUI HO FAREM

Aquestes accions s'han de fer sota el guiatge d'altres departaments i organismes municipals que ja disposen, en el seu catàleg de serveis, dels recursos i les eines que contribuiran a enfortir el projecte des de les seves especificitats.

Pensem en agents clau com:

- Barcelona Activa, proposant accions formatives, en el suport als projectes de micro-emprenedoria i d'altres activitats i formacions que es facin als barris, des de la proximitat. Caldrà treballar coordinadament per conèixer les convocatòries i els recursos que s'ofereixen des de l'àmbit de l'economia social i solidària, per fer-los accessibles a les dones que s'hi vulguin acollir en el món del tèxtil, com el projecte estratègic "RevESstim el tèxtil"
- Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI, compartir recursos i reforçar la capacitat d'acció desplegada als territoris des dels grups de costura, a través de serveis o projectes propis als barris, amb intencionalitat comunitària, com les sessions d'enxarxament comunitari, el catàleg d'activitats dels PIAD o d'altres interconnectats amb justícia global o interculturalitat
- Arran de l'objectiu comú de millorar la resposta en l'acompanyament de les dones migrades, caldrà una estratègia que impliqui la col·laboració continuada i la cerca conjunta de recursos que ajudin a empoderar les dones en desigualtat d'oportunitats
- Programa Barcelona Interculturalitat, impulsar la perspectiva intercultural en els grups, espais i projectes de costura de la ciutat, cercar formació i recursos que ajudin l'estratègia intercultural als barris, formular propostes conjuntes d'acció i aprofitar els serveis, programes i projectes existents, com els serveis d'Interculturalitat, l'estratègia BCN Antirumors o la programació de l'Espai Avinyó, entre d'altres
- Pla de barris, als barris d'actuació, treballar coordinadament el desplegament de recursos i accions per enfortir l'estratègia comunitària dels espais de costura

- Equipaments de proximitat, on els grups de costura són acollits en un casal de barri, un centre cívic o en altres equipaments singulars, com a espais oberts de costura, com a projectes dinamitzats o com a tallers.
- Des dels CAP de Salut i els centres de serveis socials, es treballa de manera coordinada l'acompanyament de les dones ateses vers els grups de costura dels equipaments, com a actiu de salut en els projectes de prescripció social, o als espais comunitaris de referència (ECOR)
- La Xarxa d'Ateneus de Fabricació Digital, com el de Gràcia, especialitzat en el tèxtil i la moda, o el de Ciutat Meridiana, amb el suport de noves tecnologies, maquinària i processos creatius, on els grups de costura poden adreçar-se per ampliar coneixements
- Ecologia Urbana, amb programes de reutilització, accions de reparació de la roba i reciclatge. Promoure col·laboracions amb els mateixos principis de sostenibilitat i economia circular que regeixen els grups de costura comunitària
- Casals comunitaris, com a projecte estratègic en el Servei d'Acció Comunitària, on els casals de barri són espais inclusius, impulsors de vincles i relacions, que connecten les necessitats del territori amb les potencialitats dels grups de costura. Aquests grups seran espais comunitaris veïnals que poden acollir altres veïnes i vincular-se a través d'altres projectes i accions al barri, així com facilitar la participació en els altres espais i projectes comunitaris que es duen a terme a l'equipament. Seria en aquesta lògica d'anar a buscar aliances cap a fora i alhora cap a dins, que s'enfortiran mútuament el projecte de costura i el projecte propi del casal comunitari
- El projecte Xarxa de Dones Cosidores (XDC), amb suport municipal, a partir de la creació de la Casa de la Costura Comunitària, sorgit en plena pandèmia com a espai de referència amb diversos vessants: Dones del barri d'Horta que se senten convidades a trobar-se i cosir en tallers guiats per dones que formen part de l'XDC.
- També l'Espai de referència de la costura comunitària, al qual els diferents grups de costura de la ciutat poden accedir, i que està al seu servei per oferir-los suport, assessorament i acompanyament als seus projectes i interessos a manera de retroacció i d'intercanvi per continuar treballant als barris

---

6 Pla de treball

En aquests moments, des del SAC, en coproducció amb la cooperativa Etcèteres, estem fent el seguiment de les accions, identificant altres grups de dones cosidores de la ciutat i interconnectant i començant un procés de planificació i creació de la següent Trobada de Dones Cosidores, el 2024.

Per tal que el SAC posi en marxa aquest projecte estratègic, a continuació descrivim les diferents fases d'intervenció que plantegem des del servei:

FASE 1: CONSTRUCCIÓ D'ALIANCES

Establirem contactes i farem trobades per compartir el projecte, enfortir les aliances, determinar rols i definir què podem aportar al projecte des del nostre servei o programa.

Durem a terme reunions amb:

- Barcelona Activa, des de les accions formatives i el suport als projectes de microemprenedoria
- Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI, Barcelona Acció Intercultural, per a la mirada interseccional d'aquests projectes
- Pla de barris
- Equipaments de proximitat
- Serveis Socials (IMSS) i centres de salut primària
- Projectes de ciutat: ECOR, Xarxa de Dones Cosidores
- Ateneus de fabricació
- Ecologia Urbana
- Direccions de Serveis a les Persones i al Territori dels Districtes de Barcelona

FASE 2: CONEIXEMENT DELS GRUPS DE COSTURA COMUNITÀRIA

En aquesta fase, farem el mapatge dels diferents grups i espais de costura que hi ha a la ciutat, i treballarem en la detecció d'interessos, necessitats i projectes de costura que funcionin amb una lògica comunitària.

A més, contactarem amb altres projectes de costura fora de Barcelona amb aquesta intencionalitat comunitària per convidar-los a la trobada i que facin la seva aportació.

El procés de mapatge es concretarà en la creació i publicació d'una base de dades actualitzades, en què constarà la descripció de cada projecte, quan es va crear, la seva evolució, el nombre de dones que el componen, els recursos que tenen i les seves necessitats principals. Volem conèixer la diversitat i composició dels grups i el seu procés en el temps.

A partir de les necessitats identificades es valorarà quin suport pot rebre cada grup en funció dels eixos de treball del projecte:

- Suport material i logístic
- Suport tècnic en l'acompanyament del grup
- Formacions a mida
- Promoció d'espais d'intercanvi per compartir projectes
- Derivacions per a dones que volen professionalitzar-se

L'objectiu inicial és la creació d'una base de dades i un catàleg recopilatori dels grups que hi ha actualment a Barcelona, per fer-ho públic i visible a la ciutat.

Fins ara hem fet un recull de projectes de costura comunitària a partir del coneixement previ del treball emprès el 2018 pel SAC.

La voluntat és tenir un coneixement detallat dels grups i espais de costura, vinculats a equipaments públics o a entitats arrelades als barris, amb impacte comunitari.

Ens acostem a aquests grups amb un guió d'entrevista que ens aporti el grau de coneixement necessari per recollir les dades i poder crear el catàleg.

Fins ara, es detecten 64 grups de costura ubicats a la ciutat, tot i que a mesura que avança la fase exploratòria, el nombre va creixent, arran de la complicitat i col·laboració dels agents actius al territori.

FASE 3: ACCIONS D'ARTICULACIÓ

En aquesta fase, en què ja s'han identificat els interessos i les necessitats concretes dels grups, s'activen les accions que articularan espais col·laboratius que donin resposta a les necessitats detectades. Aquestes accions d'articulació contribuiran a aportar contingut per a la Tercera Trobada de Dones Cosidores 2024 de manera participada i recollint interessos dels grups de costura comunitària de la ciutat.

Les accions d'articulació que cal desenvolupar són:

- Organització d'espais de coneixement mutu i d'intercanvi d'aprenentatges a partir d'interessos i necessitats comunes
- Trobades on conflueixin experiències i projectes inspiradors
- Espais que contribueixen a la generació de xarxa
- Creació de canals de comunicació
- Aprenentatges a partir de conèixer experiències de la ciutat i de fora
- Visibilització de l'àmbit de la costura a través d'accions de comunicació de manera estratègica

FASE 4: TERCERA TROBADA DE DONES COSIDORES

A partir de les experiències detectades, es vol organitzar la Trobada de Dones Cosidores al llarg del 2024 i definir, conjuntament amb les participants, la governança i el programa que es vol desenvolupar. Amb aquest objectiu, durant l'any previ a l'esdeveniment es muntaran espais de treball col·laboratiu presencials amb tots els grups de costura que s'hi vulguin afegir per construir la trobada, com ara la formació d'un grup motor i les comissions de treball.

FASE 5: AVALUACIÓ I CONTINUÏTAT

L'essència de tota avaluació és donar respostes a preguntes sobre el funcionament i el rendiment de programes i projectes.

Entenem l'avaluació com un procés d'aprenentatge i construcció de coneixement, a partir del qual podem reflexionar i orientar les nostres pràctiques. Es tracta de detectar els aspectes que funcionen i que cal continuar duent a terme (pros) i els aspectes que no funcionen i, per tant, que cal canviar o modificar (contres). L'avaluació que proposem serà una avaluació continuada.

Per a l'avaluació utilitzarem diversos tipus d'indicadors

- Quantitatius: resumeixen en mesures concretes una informació molt més àmplia i permeten fer comparacions amb altres experiències semblants (es poden convertir en percentatges).
- Qualitatius: complementen la informació que donen els indicadors quantitatius, de manera que ens ofereixen més matisos perquè incorporin reflexions subjectives.
  - » Es tindran en compte indicadors participats amb les components dels grups, de manera dialogada, en els quals es reculli la incidència i l'impacte sobre aspectes qualitatius, que ens parlin dels aprenentatges adquirits, el grau de presa de decisions, els processos d'empoderament i el nivell de capacitacions.
  - » Es recolliran presencialment en espais grupals, i també de forma documentada.

Alguns dels instruments que farem servir en els diferents moments per sistematitzar informació i analitzar-la, segons els objectius de l'avaluació, són els següents:

- Qüestionaris
- Fitxes de programació
- Fitxes de seguiment
- Entrevistes
- Sociograma
- Anàlisi de xarxes

Per tal d'obtenir dades quantitatives del procés mateix utilitzarem instruments per metoditzar la informació que ens permetin obtenir les dades següents:

- Nombre de persones assistents (dades segregades per gènere)
- Nombre de projectes assistents
- Nombre de districtes i barris assistents
- Participació de les persones assistents als espais de paraula oberta
- Qüestionari anònim per saber les motivacions per participar-hi
- Incorporació de projectes nous
- Nombre de projectes vinculats durant els espais participats

Durant el desplegament del projecte, també es preveu la construcció d'un sistema d'avaluació del procés i de resultats que ens permeti valorar l'impacte de les accions comunitàries i la seva sostenibilitat en el temps.

Si acotem i delimitem l'impacte comunitari en aquest projecte, parlarem de com empodera les persones a qui s'adreça, en tant que guanyin autonomia i capacitats per fer-se valer, de com millora les seves condicions de vida, la millora de la cohesió social i la inclusió dels col·lectius en situació més feble i desafavorida.

En els projectes sorgits en el marc de l'acció comunitària, l'aplicació d'indicadors d'impacte sovint és complexa; tornem a tenir un repte en aquest projecte per tal que sigui un sistema d'avaluació de fàcil aplicació i intel·ligible per a tota la comunitat.

FEM FILIGRANES
Un projecte de
costura comunitària a
Barcelona

**Plans, programes
i projectes
Març 2024**